

Porebeton

Multiplader

Letbeton

KÆRT BARN HAR MANGE NAVNE

Letbeton er et genialt materiale – hurtigt og nemt at bygge med, fleksibelt og let at tilpasse. Den flotte brusekabine her er bygget af letbeton, men materialet kan bruges til meget andet.

Det kaldes flere forskellige ting, men det er samme alsidige byggemateriale, der er tale om – vi kalder det letbetonplader. De er geniale, fordi de ikke vejer særlig meget og er lette at skære til, så du kan få præcis den størrelse, du ønsker, til dit byggeprojekt. Ligesom LEGO-klodser i forskellige størrelser.

Anvendelsesmulighederne er mange. Du kan bygge vægge og møbler til badeværelse, stue, kælder og bryggers. Det går hurtigt at bygge med pladerne, for de stables blot oven på hinanden med lim imellem. Derfor er de et oplagt materiale til mange gør det selv-projekter.

På de næste sider kan du se, hvordan du bygger en bruseniche i letbetonplader. Men uanset hvad du bygger, er principperne de samme. Der er også flere forskellige muligheder, når det gælder efterbehandling af en væg/møbel af letbeton. Her viser vi dig, hvordan du spartler overfladen og maler den. Men du kan også vælge at pudse væggen eller beklæde den med fx fliser.

Tilskæringen

Det er nemt at skære pladerne til på præcis de mål, du ønsker. Det er lettest med en grovtandet sav, en såkaldt gasbetonsav, der er lavet specielt til opgaven. Du kan også bruge en fukssvans, men tænderne bliver hurtigt slidt ned.

Materialet

Sand, vand og kalk er ingredienserne i letbeton. Det kan altså ikke rådne eller angribes af svamp. Derfor er det et velegnet materiale til fugtige miljøer som fx badeværelser. Letbeton er også diffusionsåbent og tillader fugten at passere igennem materialet, så der ikke opstår fugtproblemer på pladerne.

Limen

Letbetonplader limes sammen med en særlig lim. Der skal kun bruges et forholdsvis tyndt lag, så pladerne kommer til at stå så tæt sammen som muligt. Det giver et flot og ensartet resultat. Limen fordeles jævnt med en tandspartel eller en særlig limske, der har samme bredde som pladerne, så den kun kommer ud på én flade. Den fås i færdige blandinger, der blot tilsættes vand og røres godt med piskeris på boremaskine.

Samlingerne

For at styrke samlingerne mellem multiplader skal du bruge bølgesøm. De slås i med en hammer midt i samlingen mellem to plader.

Fastgørelsen

Til større konstruktioner er det nødvendigt med en solid fastgørelse til en eksisterende væg, fx med vinkelbeslag. De slås fast med søm. Hvis du fx laver en tilbygning med en ny indervæg af letbeton, er det en god idé at bruge såkaldte murbindere. Det er en lang jernstang, der gøres fast i væggen og fræses ned i letbetonpladen.

Se, hvordan du bygger en brusekabine i letbeton

Klargøringen

Inden du går i gang med at bygge med letbetonplader, skal du have styr på præcis, hvor du vil bygge en væg op. Det er en fordel at tegne det op, både på gulv og væg, så du har nogle faste lige streger at rette dig efter undervejs.

I brusenichen her kommer der ikke til at være afløb inde i selve nichen. Afløbet er på den anden side af den væg, der bygges. Men det er for dyrt og besværligt at flytte afløbet. I stedet laver vi et hak i den nederste plade, hvor der sættes en rist i, så vandet kan løbe igennem til afløbet. Det er intet problem, fordi letbeton er et fleksibelt materiale, der er let at tilpasse.

1 Streg op efter et vaterpas, hvor væggen til brusenichen skal være. Brusenichen skal starte lige efter vinduet og gå vinkelret over til den kant, der allerede findes.

2 Sav pladen til, så den passer på længde og højde mellem væggen og kanten på gulvet. Pladerne saves til med en grovtandet sav.

3 Der streges her op til en rist i den plade, der skal være mellem væg og kant. Så kan vandet komme om på den anden side af væggen, hvor afløbet er.

4 Skær hakket i pladen. Her bliver vi nødt til at bruge en vinkelsliber for at kunne komme til at lave det lange snit. Pladen med hullet til risten er en overligger, der er armeret, så styrken i stykket ikke forringes, når der laves et hak i den.

5 Risten sættes på plads i pladen. Den presses blot på plads i hullet, så det er muligt at tage risten ud og rense den.

Soklen

Når du skal i gang med selve byggearbejdet, skal du blande noget porebetonlim, så pladerne kan limes fast. Her er det også nødvendigt med afretningsmørtel, som lægges på gulvet under den første plade, så den står helt lige.

Det er vigtigt, at du er omhyggelig med placeringen af pladerne til soklen, så de står helt præcist. Når det indledende arbejde er i orden, går det meget lettere med resten.

1 Smør lim under pladen, og fordel det så jævnt som muligt. Her skal der også afretningsmørtel på gulvet, for at pladen kommer til at stå lige.

2 Tjek, om pladen står lige, når du har placeret den i den våde mørtel. Brug et vaterpas – og brug det i det hele taget flittigt undervejs – så du er sikker på, at pladerne står lige. Skub mørtlen ind under, og fjern det overflødige.

Væggen

1 Byg den første række oven på soklen. Smør lim på fladerne, og sæt blokken ved væggen på plads. Tjek, at den står lige.

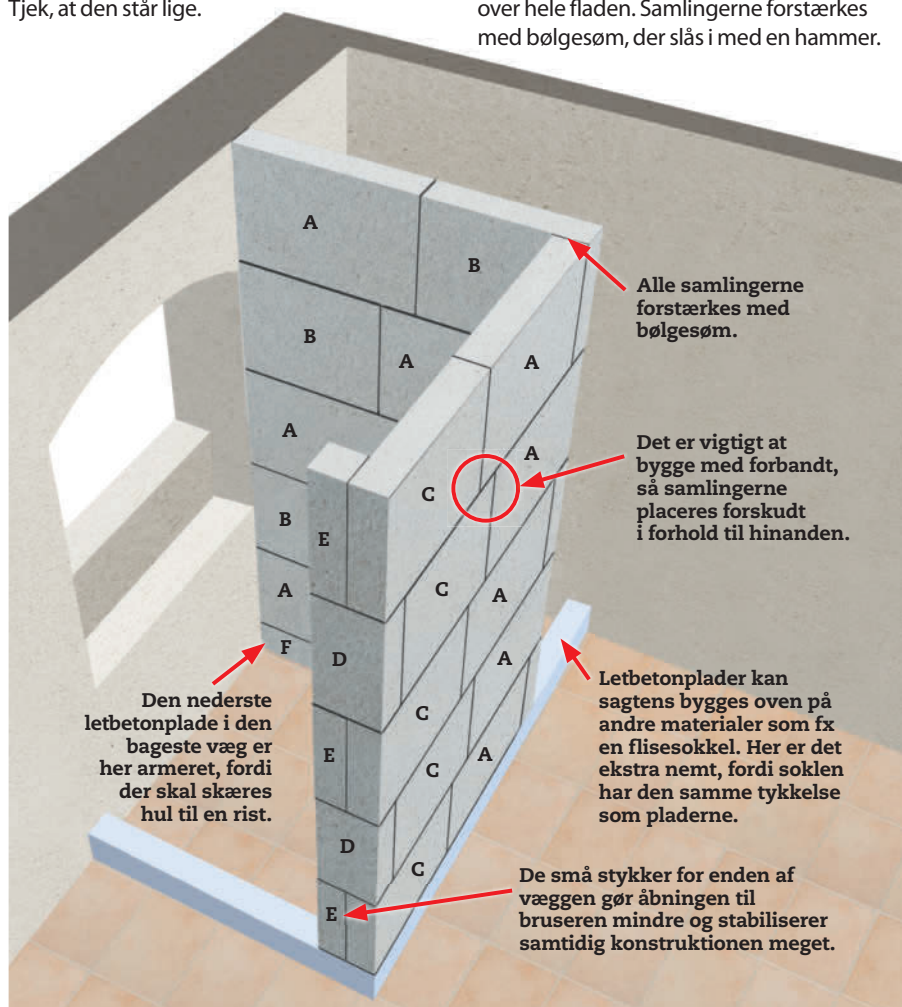

Bølgesømmene placeres midt i samlingen mellem to plader.

2 Smør lim på næste plade, og sæt den op. Limen smøres her på med en tandspartel, så den bliver fordelt ligeligt over hele fladen. Samlingerne forstærkes med bølgesøm, der slås i med en hammer.

3 Sæt hjørnepladen op, når du har smurt lim på fladerne. Forstærk så samlingen med et bølgesøm.

Alle samlingerne forstærkes med bølgesøm.

Det er vigtigt at bygge med forbandt, så samlingerne placeres forskudt i forhold til hinanden.

Den nederste letbetonplade i den bageste væg er her armeret, fordi der skal skæres hul til en rist.

Letbetonplader kan sagtens bygges oven på andre materialer som fx en flisesokkel. Her er det ekstra nemt, fordi soklen har den samme tykkelse som pladerne.

De små stykker for enden af væggen gør åbningen til bruseren mindre og stabiliserer samtidig konstruktionen meget.

4 Fortsæt med de næste plader, som skæres til, så du hele tiden bygger med forbandt. Det er vigtigt, at samlingerne sidder forskudt, for at væggen bliver så stærk som muligt.

5 De øverste plader skæres til, så væggen bliver lukket af foroven. Her skal der skæres ud til et par rør. Inden pladerne sættes op, bliver der smurt lim på oversiden af blokkene, så de også er limet fast til loftet.

DET HAR VI BRUGT

Materialer

- 22 multiplader a 40 x 60 cm (hvoraf nogle skal skæres til)
- 1 armeret letbetonplade, 10 x 15 x 100 cm, til en rist
- Evt. 1 rist
- Afretningsmørtel

- Porebetonlim
- Bølgesøm
- Sandspartelmasse
- Akrylfugemasse
- Hvid vægmaling
- Evt. primer

Specialværktøj

- Gasbetonsav
- Tandspartel (10 mm)
- Spartel
- Piskeris til boremaskine

Den sidste finish

Nu er væggen omkring brusenichen færdig, og den skal have den sidste efterbehandling. Der er mange valgmuligheder. Den kan beklædes med fliser, spartles, pudses eller males.

Her vælger vi at sandspartle, inden vi til sidst maler væggen på den udvendige side. Indvendigt sættes der fliser op, men det viser vi ikke her. Fugerne langs kanterne fyldes med akrylfugemasse, så der ikke er nogen synlige revner, og resultatet bliver flot.

1 Væggen sandspartles, så den bliver jævn og ensartet. Træk massen på med en bred spartel i et tyndt, dækkende lag. Lad massen tørre, og giv evt. væggen en tur mere, hvis der stadig er ujævnheder.

2 Slib væggen, når spartelmassen er tør, så overfladen bliver så ensartet som mulig. Her bruger vi en rystepudser. Du kan også bruge fx slibepapir på en klods eller en girafsliber. Det er en god idé at bruge en støvmaske.

Fugen glattes med en pensel fugtet i sulfvand.

3 Luk alle sprækker med akrylfugemasse. Der vil altid være revner langs kanterne, som tydeligt vil ses, hvis ikke du lukker dem. Akrylfugemassen sprøjtes på i et passende lag og glattes ud, så samlingen ikke ses.

4 Væggen males på den udvendige side. Her får den to gange hvid vægmaling. Giv evt. væggen en gang primer, inden den males. Så suger den ikke helt så meget maling.

Så er væggen ved at være færdig – den mangler blot en sidste gang maling.

Hjørnebeskyttelse

Kanterne på letbetonplader er sårbare, men du kan sikre dem med gipshjørnebeskyttere. Stålskinnen klæbes fast på hjørnet med spartelmasse. Bagefter spartler du udenpå.

Runding af kanter

En anden mulighed, der gør kanterne mindre sårbare, er rundede hjørner. Det kan du gøre med et groft slibebræt eller almindeligt slibepapir, alt efter hvor meget du vil have fjernet.